

Informatie over MRSA voor patiënten

Uw behandelend arts heeft u geïnformeerd over MRSA. MRSA is een afkorting van *Meticilline Resistente Staphylococcus Aureus*. De *Staphylococcus aureus* (stafylokok) is een bacterie die bij ongeveer 30% van de mensen in de neus en/of op de huid voorkomt. In tegenstelling tot de 'gewone' stafylokok is de MRSA ongevoelig voor meticilline (een antibioticum), maar ook voor een grote groep antibiotica die hieraan verwant is. In deze folder treft u algemene informatie aan over MRSA en vindt u informatie over de maatregelen die bij opgenomen patiënten getroffen worden.

Wat is er speciaal aan MRSA?

De bacterie is ongevoelig geworden voor meerdere soorten antibiotica waaronder meticilline. MRSA geeft niet vaker of ernstiger infecties dan een gewone stafylokok. Het bijzondere van deze bacterie is alleen dat deze niet meer reageert op de gebruikelijke antibiotica. Als MRSA een infectie veroorzaakt, is deze moeilijker te behandelen dan infecties door bacteriën die wel gevoelig zijn voor antibiotica. Gelukkig is een behandeling met andere antibiotica nog wel mogelijk. Er is een beperkt aantal middelen dat gebruikt kan worden. Uiteraard moet hier zuinig mee omgegaan worden om te voorkomen dat de bacterie daar ook ongevoelig voor wordt.

Hoe wordt MRSA overgedragen?

De kans dat u in Nederland een MRSA besmetting oploopt is gering. In buitenlandse zorginstellingen is deze kans groter. Mensen die MRSA bij zich dragen, noemen wij een MRSA-drager. In situaties waar veel antibiotica gebruikt wordt (bijvoorbeeld ziekenhuizen) is de kans groter dat u met MRSA besmet wordt. Antibiotica bestrijden de gevoelige bacteriën waardoor ongevoelige bacteriën de plaats innemen van de gevoelige bacteriën. Mensen die contact hebben met beroepsmatig gehouden levende vleeskalveren, varkens of vleeskuikens hebben ook meer kans drager te worden van vee gerelateerde MRSA. Dit komt door het gebruik van antibiotica in de vleesindustrie.

Wie worden op MRSA getest?

Patiënten die recent opgenomen zijn geweest in een buitenlandse zorginstelling of in een Nederlandse zorginstelling waar MRSA voorkomt of woonachtig zijn in een asielzoekerscentrum, worden bij opname in het ziekenhuis standaard getest op MRSA. Ook patiënten die contact

hebben met beroepsmatig gehouden levende vleeskalveren, varkens of kuikens worden bij opname in het ziekenhuis op MRSA getest.

Wat is er nu aan de hand met de varkens, kalveren en kuikens?

In de intensieve veehouderij komt relatief veel MRSA voor. Inmiddels weten we dat op veel varkens-, kalver- en kuikenbedrijven MRSA voorkomt bij de dieren. Mensen die direct contact hebben met deze levende vleeskalveren, -varkens of -kuikens hebben een aanzienlijke kans drager te worden van de vee gerelateerde MRSA.

Hoe wordt u op MRSA getest?

Met behulp van wattenstokjes worden er van verschillende plaatsen van het lichaam ‘kweken’ afgenomen. Deze plaatsen zijn: keel, neus, perineum (huid tussen geslachtsdeel en anus), eventueel wonden, sputum en katheterurine. In het laboratorium worden deze kweken op de aanwezigheid van de MRSA-bacterie nagekeken. Tot het moment dat de kweekuitslagen bekend zijn (dit kan enkele dagen duren), beschouwen we u uit voorzorg als drager van MRSA. Dit betekent dat u in contactislatie eenpersoonskamer of in strikte isolatie wordt verpleegd. De soort isolatie is afhankelijk van de afdeling waar u opgenomen wordt. Hiermee proberen wij te voorkomen dat de bacterie zich in het ziekenhuis verspreidt.

Wordt u ziek van MRSA?

Een gezond persoon wordt over het algemeen niet ziek van MRSA. Maar mensen die MRSA-drager zijn en daarnaast een verminderde weerstand hebben of een operatie hebben ondergaan, kunnen wel een infectie krijgen door MRSA. Denk aan een wondinfectie, urineweginfectie, sepsis (bloedvergiftiging) of in zeldzame gevallen een longontsteking. Die infecties zijn door MRSA dan lastig te bestrijden. De bacterie is immers niet meer gevoelig voor de meest gebruikte antibiotica. Gelukkig is de bacterie meestal wel met andere antibiotica te bestrijden, maar deze hebben mogelijk nadelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan meer bijwerkingen of antibiotica die duurder of moeilijker te geven is (bijvoorbeeld alleen via een infuus).

Is er een behandeling?

Wanneer blijkt dat u MRSA bij u draagt, kunt u behandeld worden om de MRSA kwijt te raken. Deze zogenaamde eradication-behandeling wordt altijd in overleg met uw behandelend arts gestart. Factoren zoals wonden, antibioticagebruik en uw conditie, bepalen of het zinvol is een behandeling te starten. De behandeling bestaat op een aantal opeenvolgende dagen uit het wassen met een desinfecterende zeep en het aanbrengen van zalf in de neus, eventueel aangevuld met antibiotica. Na de behandeling controleren we of de MRSA is verdwenen. Indien dit niet het geval is, kunnen er aanvullende behandelingen en/of onderzoeken nodig zijn.

Welke maatregelen neemt het ziekenhuis tegen MRSA?

Isolatie

Om te voorkomen dat patiënten niet meer met de meest gebruikte antibiotica kunnen behandelen, is het van groot belang dat MRSA zich niet in het ziekenhuis kan verspreiden. Om verspreiding van MRSA tegen te gaan wordt in de Nederlandse ziekenhuizen -dus ook in Amsterdam UMC- een aantal maatregelen genomen. De belangrijkste hiervan is het in ‘strikte isolatie’ verplegen van een MRSA-drager. Dit betekent: verpleging op een éénpersoonskamer met sluis (een kleine ruimte tussen de patiëntenkamer en de gang). De deur naar de sluis mag niet

open staan. Ziekenhuismedewerkers die op de kamer komen, dragen een beschermende jas, mond/neusmasker en handschoenen. Op sommige hoog risico-afdelingen, zoals de Intensive Care en de afdeling Hematologie, worden ook in geval van een verdenking op dragerschap van MRSA dezelfde maatregelen genomen. Op andere afdelingen zal in dit geval meestal een minder strenge isolatievorm gekozen worden (contactisolatie eenpersoonskamer). Contactisolatie eenpersoonskamer betekent: verpleging op een eenpersoonskamer, waarbij de deur open mag staan. Tijdens de verzorging zullen medewerkers een beschermende jas en handschoenen dragen.

Onderzoeken, behandelingen en operaties

Bij een patiënt die in isolatie verpleegd wordt, kunnen onderzoeken, behandelingen en operaties gewoon doorgaan. Deze vinden vaak aan het einde van de dag of aan het eind van het behandelingsprogramma plaats. Wanneer de patiënt naar een andere afdeling gaat voor onderzoek, behandeling of operatie, wordt deze vervoerd met schone kleding op een schoon bed. Op de andere afdeling nemen de medewerkers weer maatregelen.

Wasgoed

Wasgoed moet op de kamer verzameld worden in een gesloten plastic zak. De gesloten plastic zak kan dan mee naar huis genomen worden. Speciale wasvoorschriften zijn niet noodzakelijk.

Zijn er beperkingen voor het bezoeken van een MRSA-drager?

De (mogelijke) MRSA-drager wordt als laatste in het ziekenhuis bezocht. Eventuele andere bezoeken in het ziekenhuis moeten eerst worden afgelegd. Er zijn verder geen beperkingen voor het bezoeken van een MRSA-drager. Bezoekers moeten zich eerst melden bij de verpleging. Gezonde bezoekers mogen zonder maatregelen de isolatiekamer betreden. Bij het verlaten van de isolatiekamer desinfecteert het bezoek de handen met handalcohol en verlaat hierna het ziekenhuis.

Mag een zwangere op bezoek komen bij een MRSA-drager?

In principe bestaat er geen risico voor de zwangere of voor haar baby. Maar als de kans bestaat dat de zwangere gaat bevallen in het ziekenhuis of via een (geplande) keizersnede is het beter om het bezoek uit te stellen tot na de bevalling.

Wat betekent MRSA-drager zijn in de thuissituatie?

Huisgenoten

Huisgenoten, partners of verzorgenden hebben een hoger risico op MRSA dragerschap door het contact met de MRSA-drager. Als ze gezond zijn, is er echter geen risico voor hen. Bij opname in een ziekenhuis moeten zij melden dat ze huisgenoot zijn van een MRSA-drager en zullen isolatiemaatregelen getroffen worden. Daarna zullen zij worden gekweekt om te controleren of zij ook drager zijn van MRSA. In het geval van ernstig verzwakte huisgenoten is het raadzaam te overleggen met de huisarts of behandelend arts.

Thuiszorg

Wanneer u verpleegkundige hulp krijgt van de thuiszorg, is het belangrijk aan hen te melden dat u MRSA bij u draagt. De verpleegkundige neemt dan beschermende maatregelen omdat hij/zij tijdens het werk ook contact heeft met andere patiënten.

Bezoek aan polikliniek, ziekenhuis of andere zorginstelling

In Amsterdam UMC staat in uw patiëntendossier duidelijk aangegeven dat u MRSA-dragers bent. Wanneer u wordt opgenomen, worden er isolatiemaatregelen genomen. Op enkele poliklinieken nemen medewerkers ook maatregelen. Indien u in een andere zorginstelling komt, vragen wij u om bij het maken van een afspraak te melden dat u MRSA bij u draagt. Tijdens uw behandeling of opname worden dan maatregelen genomen. De maatregelen kunnen verschillen per ziekenhuis.

Achtergrondinformatie

Meer weten over MRSA? Kijk dan op:

- De website MRSA-net voor publiek en personeel van zorginstellingen: www.mrsa-net.nl
- Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu: www.rivm.nl/mrsa
- Stichting Werkgroep Infectie Preventie voor richtlijnen over infectiepreventie in de gezondheidszorg: www.wip.nl

Zijn er nog verdere vragen?

Wij beseffen dat de isolatiemaatregelen vervelend kunnen zijn. Wij rekenen op uw begrip ten behoeve van medepatiënten, medewerkers en bezoekers. Bij vragen of problemen kunt u altijd terecht bij uw behandelend arts en de verpleging.